

ningerne til forslagene indebære visse fordele, navnlig fordi de offentlige investeringer specielt i vand- og kloakanlæg bliver mindre end ved spredt bebyggelse, men også fordi der bliver bedre muligheder for at udligne ikke-konjunkturbestemte beskæftigelsesvariationer i enkelte virksomheder og brancher.

Disse hensyn kan imidlertid ikke være enefølgende for placeringen af erhvervsvirksomheder og boliger. Udviklingen synes klart at vise, at forbedringerne i transportforholdene har aktualiseret befolkningens ønsker om at bo i nærheden af de frie og naturskønne områder, fordi selv betydelige afstande mellem bopæl og arbejdsplads ikke virker afskrækkende, og udviklingen mod stadig større tekniske enheder har på den anden side medført, at en egentlig udjævning af beskæftigelsesvariationerne kun kan forventes i egentlige storbyområder. Det må endvidere tages i betragtning, at mange af de eksisterende byområder er ude af stand til at fungere som centre for større bydannelse, medmindre der foretages gennemgribende og meget bekostelige omlægninger, således at også en koncentreret bebyggelse vil kræve betydelige offentlige investeringer.

De forhold, der taler for en koncentration af erhvervsvirksomhederne og boligbebyggelsen, har således ikke nær samme vægt som tidligere, samtidig med at ulemperne ved koncentrationen af erhvervslivet er blevet betydeligt forøget. For en række virksomheder vil koncentrationen således betyde forøgede omkostninger til brandsikring, afværgelse af ulemper ved røg- og lugtudvikling samt spildevandsafledning, men desuden vil en fortsat koncentration vanskeliggøre den udvidelse af arealforbruget, som nødvendiggøres af den tekniske udvikling og anlæg af parkeringspladser.

En koncentration af erhvervsbyggeriet vil endvidere gøre det betydeligt vanskeligere at opsuge den arbejdskraft, landbruget afgiver, fordi afstandene mellem de pågældendes bopæl og arbejdsstederne herved i mange tilfælde bliver meget store, hvilket i øvrigt vil kunne medføre, at bolig efterspørgslen i byområderne forøges yderligere.

Selv om hensynet til de offentlige investeringer kan tilsige en vis koncentration af bebyggelsen, som i øvrigt vil blive gennem-

ført uden de foreslåede restriktioner, fordi en afvejning af fordele og omkostninger vil føre hertil, er det derfor Rådets opfattelse, at man i de fremsatte forslag alt for ensidigt har lagt vægt på de forhold, der taler for en koncentration, og at den foreslåede reguleringsform indebærer en meget betydelig risiko for, at der foretages fejlinvesteringer og påføres industrien unødige omkostninger, som vil hæmme den fortsatte udbygning.

Ifølge forslagene vil koncentrationen blive gennemført dels ved en på administrative skøn baseret begrænsning af udbygningen uden for de bestående byområder og dels ved en på kommunalt initiativ iværksat udbygning af nye områder, som støttes ved en på administrative skøn udbygget statslig støtte. At det på dette grundlag skulle være muligt at nå frem til en placering af virksomhederne, der tager hensyn til alle de omkostninger, der bør tages i betragtning ved en samlet vurdering af placeringshensigtsmæssighed, må anses for usandsynligt.

Derimod er det klart, at en gennemførelse af de fremlagte forslag vil gøre det vanskeliggere for industrien at opsuge den arbejdskraft, der skubbes ud af landbruget, at virksomhederne i en række tilfælde vil blive hindret i at vælge den beliggenhed, der er den mest hensigtsmæssige, at det administrative besvær vil blive væsentligt forøget, og at usikkerheden med hensyn til den fremtidige udbygning vil blive meget hæmmende for tilrettelæggelsen af produktionen. Dette sidste forhold beror navnlig på den stærke udvidelse af det offentliges forkøbsret og ekspropriationsbestemmelserne, der er indeholdt i forslagene.

Rådet skal derfor henstille, at der foretages en sådan revision af forslagene, at de her nævnte uheldige virkninger så vidt muligt undgås, og skal i denne forbindelse navnlig understrege, at man vil anse det for overordentligt betydningsfuldt, om de begrænsninger i placeringsvalget, som økonomiseringen med de offentlige investeringer nødvendiggør, udformes som økonomiske begrænsninger, således at det administrative skøn indskrænkes til et minimum. Kun på denne måde vil det være muligt at tage hensyn til såvel virksomhedernes som det offentliges omkostninger ved placeringen.

Angående de enkelte forslag skal man yderligere fremsætte følgende bemærkninger: